

Bruksela, 16 grudnia 2023 r.
(OR. en)

16892/23

LIMITE

ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSUM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0443(NLE)

NOTA

Od:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część I)
Do:	Rada
Nr dok. Kom.:	16136/23
Dotyczy:	Rozporządzenie Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2022/2578 w odniesieniu do przedłużenia okresu jego stosowania – Porozumienie polityczne

WPROWADZENIE

1. W dniu 28 listopada 2023 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2022/2578 w odniesieniu do przedłużenia okresu jego stosowania¹.
2. Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2578 w sprawie mechanizmu korekty rynku ustanawia system tymczasowych środków zapobiegający epizodom występowania w UE nadmiernie wysokich cen gazu, gdy ceny te nie odzwierciedlają cen na rynku światowym. Uzgodniono, że pod pewnymi warunkami cena gazu w obrocie na europejskich giełdach gazu powinna zostać ograniczona do 180 EUR/MWh. Mechanizm ten jest uruchamiany, gdy ceny w wirtualnych punktach obrotu w UE przekraczają pewne poziomy i są znacznie wyższe od ceny referencyjnej odzwierciedlającej globalne tendencje cenowe LNG.

¹ Dok. 16136/23.

3. Komisja proponuje przedłużenie okresu stosowania rozporządzenia w sprawie mechanizmu korekty rynku o jeden rok do dnia 31 stycznia 2025 r.
4. Biorąc pod uwagę utrzymujący się niedobór dostaw gazu oraz zmienność cen spowodowaną kruchą równowagą na światowych rynkach gazu, uznaje się, że takie ukierunkowane i ograniczone w czasie przedłużenie jest konieczne, aby uniknąć nadmiernie wysokich cen energii w sezonie zimowym 2023/2024. Należy również wspomnieć, że z ocen przeprowadzonych przez ESMA i ACER, a następnie przez Komisję, wynika, że od czasu wejścia w życie rozporządzenia w sprawie mechanizmu korekty rynku nie odnotowano żadnych negatywnych skutków dla bezpieczeństwa dostaw, wewnętrznych przepływów gazu lub stabilności finansowej.

AKTUALNA SYTUACJA

5. Wniosek był omawiany na posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Energii w dniach 5, 7 i 12 grudnia 2023 r.
6. Po uwzględnieniu uwag państw członkowskich prezydencja przedstawiła pierwszą zmienioną wersję tekstu² w celu umożliwienia wymiany poglądów na posiedzeniu Coreperu w dniu 15 grudnia 2023 r.
7. Z uwagi na fakt, że zmieniony tekst był możliwy do zaakceptowania przez bardzo dużą większość państw członkowskich, prezydencja przedstawia niniejszym przedmiotowy tekst w załączniku do niniejszej noty z myślą o osiągnięciu porozumienia politycznego na najbliższym posiedzeniu Rady TTE (Energia) w dniu 19 grudnia 2023 r.
8. W całym tekście wprowadzono kilka dodatkowych zmian prawno-językowych i stylistycznych w celu jego udoskonalenia, w tym dostosowano identyczne motywy w trzech rozporządzeniach wprowadzających środki nadzwyczajne.
9. Zmiany w stosunku do wniosku Komisji oznaczono **wytluszczeniem** i symbolem [...]. Nowe zmiany w stosunku do dok. ST 16186/23 (+COR 1) oznaczono **wytluszczeniem** i **podkreśleniem** oraz symbolem [...].

² Dok. 16186/23 + COR 1.

PODSUMOWANIE

10. W świetle powyższego Rada jest proszona o przeanalizowanie kompromisowego tekstu prezydencji przedstawionego w załączniku do niniejszej noty, omówienie wszelkich nierozstrzygniętych kwestii zgłoszonych przez delegacje i wypracowanie porozumienia politycznego względem niniejszego rozporządzenia Rady.

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2023/...

z dnia...

zmieniające rozporządzenie (UE) 2022/2578 w odniesieniu do wydłużenia okresu jego stosowania

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 122 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2578³ [...] **ustanawia** tymczasowy mechanizm korekty rynku (MCM) dla zleceń składanych w celu obrotu instrumentami pochodnymi powiązаныmi z wirtualnymi punktami obrotu w UE, których terminy zapadalności przypadają od następnego miesiąca do następnego roku. Mechanizm korekty rynku ma zatem zastosowanie do każdego towarowego instrumentu pochodnego będącego przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, którego instrumentem bazowym jest transakcja dotycząca gazu w dowolnym wirtualnym punkcie obrotu w Unii.

³ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2578 z dnia 22 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli Unii i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami (Dz.U. L 335 z 29.12.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

- (2) Mechanizm korekty rynku ma być uruchamiany, kiedy ma miejsce zdarzenie wywołujące mechanizm korekty rynku, tj. gdy cena rozliczeniowa instrumentu pochodnego Title Transfer Facility (TTF) o najbliższym terminie wygaśnięcia, opublikowana przez ICE Endex B.V. (**Niderlandy**), przekracza 180 EUR/MWh i jest o 35 EUR/MWh wyższa od ceny referencyjnej przez trzy dni robocze. [...] Rozporządzenie (UE) 2022/2578 ustanawia dynamiczny limit cenowy, według którego, **po wystąpieniu zdarzenia uruchamiającego mechanizm korekty rynku**, operatorzy rynku nie [...] **mają** przyjmować, a uczestnicy rynku nie [...] **mają** składać zleceń na instrumenty pochodne o cenach o 35 EUR/MWh powyżej ceny referencyjnej opublikowanej przez Agencję **Unii Europejskiej** ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (dalej zwanej „ACER”)⁴ poprzedniego dnia.
- (3) W swoich sprawozdaniach z oceny skutków opublikowanych w dniu 1 marca 2023 r. zgodnie z art. 8 rozporządzenia (UE) 2022/2578 [...] Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych [...] (dalej zwany „ESMA”)⁵ i **ACER** przeanalizowały szereg wskaźników służących do oceny wpływu mechanizmu korekty rynku od czasu jego wejścia w życie. **ESMA** [...] i **ACER** [...] stwierdziły, że mechanizm korekty rynku nie został uruchomiony i do czasu opublikowania ich odpowiednich sprawozdań nie wystąpiły żadne negatywne skutki dla bezpieczeństwa dostaw, [...] wewnątrzunijnych przepływów **gazu** [...] **lub** stabilności **finansowej**.
- (4) Opierając się na wskaźnikach przeanalizowanych przez [...] **ESMA** i **ACER** [...] w ich sprawozdaniach z dnia 1 marca 2023 r., Komisja rozszerzyła analizę, aby ocenić rozwój sytuacji na rynku [...] w **okresie, który nastąpił po okresie przeanalizowanym w tych sprawozdaniach**. Od czasu wejścia w życie rozporządzenia (UE) 2022/2578 nie stwierdzono żadnych negatywnych skutków i nigdy nie uruchomiono mechanizmu korekty rynku.

⁴[...][...]

⁵[...]

- (5) Utrzymują się jednak poważne trudności w zapewnianiu bezpieczeństwa dostaw energii dla Unii. Sytuacja na światowym rynku gazu pozostaje bardzo napięta. Ceny gazu są nadal znacznie wyższe niż **były [...] przed początkiem kryzysu w Europie, kiedy to Rosja zaczęła używać dostępu do energii jako broni i rozpoczęła wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie**, co ma nieunikniony wpływ na siłę nabywczą obywateli Unii i na konkurencyjność unijnych przedsiębiorstw.
- (6) Zmienność rynku **gazu** jest również konsekwencją napiętej sytuacji na rynku związanej z zagrożeniami geopolitycznymi i stanowi dodatkowe zagrożenie dla gospodarki Unii. Przypadki znacznej zmienności cen z lata i wczesnej jesieni 2023 r., kiedy to ceny wzrosły o ponad 50 % w ciągu kilku tygodni, pokazują, że rynki są nadal niestabilne i podatne na nawet stosunkowo niewielkie wstrząsy w zakresie popytu i podaży, czego potwierdzeniem są zmiany cen po niedawnych wydarzeniach, takich jak strajk w australijskich instalacjach skroplonego gazu ziemnego (LNG) lub zakłócenie funkcjonowania gazociągu Balticconnector. Trwający kryzys na Bliskim Wschodzie stanowi dodatkowe znaczące ryzyko geopolityczne, które może mieć wpływ na ceny i dostawy gazu.
- (7) Sytuacja na światowych rynkach gazu pozostaje bardzo napięta i należy się spodziewać, że jeszcze przez pewien czas taka pozostanie. W ciągu ostatnich dwóch lat globalna podaż LNG wzrosła jedynie nieznacznie ze względu na ograniczone zwiększenie zdolności skraplania, przerwy w głównych instalacjach eksportowych i malejące dostawy gazu zasilającego w instalacjach LNG. Nowe znaczne zdolności skraplania LNG mają [...] **być operacyjne** dopiero w 2025 r. W związku z tym **oczekuje się, że** w najbliższej przyszłości równowaga rynkowa pozostanie niepewna.

- (8) Ponadto ze względu na znaczny spadek importu rosyjskiego gazu rurociągowego na przestrzeni ostatniego roku dostępność dostaw gazu do Unii jest znacznie [...] **niższa** w porównaniu z sytuacją sprzed kryzysu. Przy obecnych poziomach importu gazu oczekuje się, że w 2023 r. Unia w 2023 r. otrzyma około 20 **mld m³** gazu rosyjskiego gazu rurociągowego, czyli o około 110 mld m³ mniej niż w 2021 r. W związku z tym nadal istnieje poważne ryzyko wystąpienia w perspektywie krótkoterminowej niedoborów gazu w Unii. Wobec obecnej trudnej sytuacji na rynku ceny mogą ponownie gwałtownie wzrosnąć [...] **wskutek** nieprzewidywalnych wydarzeń i nagłych wstrząsów, takich jak odbicie popytu na LNG w Azji, które mogłoby zmniejszyć dostępność gazu na światowym rynku gazu; ekstremalne warunki pogodowe mogące mieć wpływ na magazynowanie energii wodnej [...] i produkcję energii jądrowej, co może wymagać większego wykorzystania wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach gazowych; oraz dalsze możliwe zakłócenia w dostawach gazu, w tym całkowite wstrzymanie importu gazu z Rosji i dodatkowe zakłócenia w funkcjonowaniu infrastruktury krytycznej, [...] takie jak akty sabotażu wobec gazociągu Nord Stream 1 we wrześniu 2022 r. [...] **lub** zakłócenie działania gazociągu Balticconnector w październiku 2023 r.
- (9) Utrzymujące się poważne trudności narażają całą Unię na ryzyko niedoboru energii i jej wysokie ceny. Poziom cen gazu może mieć negatywny wpływ na sytuację gospodarczą Unii, konkurencyjność **jej** przemysłu i siłę nabywczą **jej** obywateli.

- (10) W tych warunkach, [...] w **szczególności** w sytuacji szeregu zagrożeń geopolitycznych mających potencjalny wpływ na ceny gazu, obawa przed niedoborem [...] może wywołać **znaczące** reakcje, które mogą mieć poważne konsekwencje dla cen **gazu**. Z uwagi na obecną napiętą równowagę między podażą a popytem, nawet umiarkowane zakłócenia dostaw gazu mogłyby mieć dramatyczny wpływ na ceny gazu i spowodować poważne i trwałe szkody dla gospodarki i obywateli Unii.
- (11) W szczytowym momencie kryzysu Unia zareagowała w sposób zdecydowany i skoordynowany, aby chronić swoich obywateli i gospodarkę przed nadmiernie [...] **wysokimi** cenami oraz zapewnić transgraniczny przepływ gazu do wszystkich potrzebujących konsumentów, [...] w **tym** w przypadku niedoborów gazu. Reakcja Unii [...] **zgodnie z planem REPowerEU⁶ ogłoszonym przez Komisję w jej komunikacie z dnia 18 maja 2022 r.**, i późniejszymi inicjatywami, w tym środkami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2022/2578, przyczyniła się do poprawy sytuacji. W przypadku zaprzestania stosowania tych środków powstałoby **ryzyko** dla stabilnej, **niemniej** niepewnej sytuacji, jaką Unia osiągnęła i **pogorszyłaby się** odporność na prawdopodobne przyszłe oraz nagłe wstrząsy [...].

⁶[...]

(12) Ponieważ Unia jest jednolitym rynkiem, a TTF w **Niderlandach** jest powszechnie postrzegany jako „standardowy” punkt odniesienia dla cen na [...] **europejskich** rynkach gazu, wysokie ceny gazu dla instrumentów pochodnych powiązanych z TTF miałyby poważne konsekwencje we wszystkich państwach członkowskich, choć w różnym stopniu w zależności od państwa członkowskiego. Instrumenty pochodne związane ze wszystkimi innymi wirtualnymi punktami obrotu w Unii również powinny pozostać objęte przedłużeniem **okresu** stosowania rozporządzenia (UE) 2022/2578, tak aby uniknąć ewentualnych przesunięć obrotu na instrumenty powiązane z innymi wirtualnymi punktami obrotu, co może prowadzić do zakłóceń na unijnych rynkach energii lub rynkach finansowych. Mechanizm korekty rynku umacnia solidarność Unii poprzez zapobieganie nadmiernie wysokim cenom gazu, które mają destabilizujący wpływ nawet w krótkich okresach w wielu państwach członkowskich. Proponowany środek może pomóc zapewnić dostawcom gazu **we wszystkich państwach członkowskich – w duchu solidarności pomiędzy państwami członkowskimi** – możliwość zakupu gazu po rozsądnych cenach [...].

[...](13[...]) Biorąc pod uwagę fakt, że rozporządzenie (UE) 2022/2578 przestanie obowiązywać z dniem 31 stycznia 2024 r., przedłużenie jego okresu stosowania stanowi środek nadzwyczajny w duchu solidarności między państwami członkowskimi, [...] w **reakcji** na utrzymujące się poważne trudności w dostawach energii wiążące się z ryzykiem nieuchronnego kryzysu i nadmiernie wysokimi cenami [...].

- (14[...]) **Ponadto** przedłużenie okresu stosowania rozporządzenia (UE) 2022/2578 jest [...] zgodne z planem REPowerEU, którego celem jest ochrona obywateli Unii i **unijnej** gospodarki przed nadmiernymi cenami i niedoborami dostaw energii.
- (15[...]) Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie z dniem 1 lutego 2024 r., aby zapewnić stałą ochronę przed nadmiernie wysokimi cenami w ciągu całego sezonu zimowego 2023/2024.
- (16[...]) [...] **Przedłużenie** powinno mieć charakter tymczasowy i powinno obowiązywać do [...] **31** stycznia 2025 r. [...] Jest **ono** konieczne i proporcjonalne ze względu na trwały charakter poważnych trudności i **zagrożenia dla unijnego bezpieczeństwa dostaw gazu i cen gazu** [...] oraz ze względu na niepewność obecnej sytuacji.
- (17[...]) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (18[...]) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) 2022/2578,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiana w rozporządzeniu (UE) 2022/2578

Art. 12 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2022/2578 otrzymuje brzmienie:

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 31 stycznia 2025 r.”.

Artykuł 2

Wejście w życie [...]

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w [...] ..., ...

W imieniu Rady

Przewodniczący/Przewodnicząca